

zmatečnosti, zrušiti, pokud vedení sporu nebylo dodatečně řádně schváleno. Měl tedy odvolací soud naříditi prvnímu soudu, by postupoval podle § 6 druhý odstavec c. s. ř. a vyslechl opatrovníka, po případě ustanoveného, o tom, zda dosavadní řízení schvaluje čili nic. Teprve podle výsledku tohoto opatření měl učiniti rozhodnutí. Poněvadž se tak nestalo, bylo uznati, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 11968.

Novou úpravou (vzhledem k platovému zákonu ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n.) služebního platu sekundárních lékařů země moravské byly odměněny jednotně, úhrnkově veškeré jejich služební úkony, počínajíc od 1. ledna 1926, tedy i práce přes osmihodinovou služební dobu ve smyslu zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. a byla proto při stanovení nových služebních požitků právem odpočítána naturální odměna za tyto práce.

(Rozh. ze dne 7. října 1932, Rv II 35/31.)

Žalobce byl k své žádosti jmenován dekretem moravského zemského výboru ze dne 5. prosince 1925 sekundárním lékařem Moravské zemské nemocnice s renumerací odpovídající platu I. stupně X. hodnostní třídy svobodných státních úředníků s nárokem na ubytování a stravu za vícepráce. Žalobu, již se domáhal na žalované zemi Moravské zaplacení 6.480 Kč, odůvodňoval žalobce takto: Na základě dekretu ze dne 5. prosince 1925 nastoupil místo sekundárního lékaře v nemocnici a v ústavech žalované země, setrval v tomto služebním poměru až do 31. prosince 1927 a konal po celou dobu 2 let kromě řádné osmihodinové služby i vícepráce nad osmihodinovou dobu stanovenou zákonem čís. 91/1918 a prov. nařízením čís. 11/1919. Za tyto vícepráce patřila mu zvláštní odměna ubytování a stravy. Služební poměr žalobcův byl soukromoprávní. Moravský zemský výbor ve schůzi ze dne 2. prosince 1927 usnesl se podle §§ 210 a 212 zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. a podle vládního nařízení ze dne 7. března 1927, čís. 21 sb. z. a n. na úpravě služebních a platových poměrů sekundárních lékařů v ústavech žalované země se zpětnou platností ode dne 1. ledna 1926, takže žalobce měl dostati dopláceny služební požitky za dobu dvou let, t. j. od 1. ledna 1926 až do 31. prosince 1927. Podle § 15 úpravy příslušela mu se zpětnou platností od 1. ledna 1926 až do 31. prosince 1927 jako služební odměna o 8.632 Kč 80 h vyšší než byla ujednána při nastoupení místa podle dekretu ze dne 5. prosince 1925, nečítajíc v to zvláštní ujednanou odměnu za vícepráce, pozůstávající v ubytování a ve stravě. Tato úprava neobsahuje ani v § 15, ani jinde, že v nových platech jest obsažena též zvláštní odměna za konané nebo již vykonané vícepráce nad osmihodinovou pracovní dobu. Podle § 36 nastupuje nově upravený plat na místo všech odměn a dosud poskytované stravy, neustanovuje se však, že nastupuje také za práci přes čas za dosud poskytovanou stravu; podle § 15 pravidel jest nově upravený plat skutečnou odměnou za řádnou službu, nikoli za mimořádnou službu přes čas.

Sekundární lékaři nemají podle § 21 právního nároku na bezplatnou stravu, mají však nárok na odměnu za práce přes čas, neboť původně jim byla zaručena smluvně jako odměna za práci přes čas a také jim přísluší podle zákona č. 91/1918. Srážka stravy zpětně podle § 36 by se mohla týkat nejvýše těch sekundárních lékařů, kterým byla v dekretu přiznána (jako odměna) také strava, nikoli za práce přes čas. Moravský zemský výbor ustanovoval též takové sekundární lékaře, dav jim k požitkům bezplatnou stravu, bez určení, že jest to honorování práce přes čas. Moravský zemský výbor při provádění usnesení o úpravě platů ustanovil, že žalobci přísluší za uvedená dvě léta služby podle této úpravy doplatek požitků 8.632 Kč 80 h, srazil mu však při výplatě proti zákonu a úmluvě náhradu za stravu měsíčně 270 Kč, celkem 6.480 Kč. Proti srážce podal žalobce stížnost, která byla vyřízena nálezem zemského úřadu ze dne 13. dubna 1929 doručeným mu 25. dubna 1929. Ježto ustanovení o srážce jsou nicotná, odporují zákonu č. 91/1918, žádá žalobce, aby žalovaná země byla uznána povinnou zaplatiti mu 6.480 Kč. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y: Jest rozřešiti předem otázku osmihodinné práce. Jest zjištěno, že sekundáři zemské nemocnice konají vesměs práci přes čas. Nelze však sdíleti názoru žalované, že se zákon ze dne 19. prosince 1918, č. 91 sb. z. a n. nevztahuje na nemocniční lékaře. Platnost jeho lze dovésti z § 1 č. 1, jenž předpisu o osmihodinné pracovní době podrobuje podniky živnostenskému řádu podléhající nebo po živnostensku provozované, třeba že živnostenskému řádu nepodléhaly, čímž patrně jsou míněny podniky čl. V. vyhl. patentu k živn. řádu, mezi nimiž se pod písmenem g) uvádějí i podniky léčeben všeho druhu, tedy nemocnice, ozdravovny a pod. Zákonný předpis vztahuje se nejen na práce rukou, nýbrž i na ještě obtížnější duševní práci, i na intelektuály, třeba graduované, což dokazuje, že dán jest podle § 1 č. 1 pro zaměstnance vůbec, nikoli jen pro dělníky. V témž smyslu vykládá výraz ten důvodová zpráva, řkouc, že vyjadřuje všeobecnost zákona, ježto jím jsou zahrnuty všechny osoby za plat najímané, ať jsou dělníci, úředníci techničtí neb obchodní, veřejní nebo soukromí. Zákon nevyklučuje žádný druh duševních pracovníků ze svého dobrodiní, nýbrž klade důraz jen na živnostenskou povahu podniku. Aby nebylo pochybností, které by při předpisu č. 1 o sobě byly možné, zákon dodává v témž § č. 2, že předpis ten (č. 1) platí i pro podniky, závody a ústavy provozované státem, veřejnými, nebo soukromými svazky, fondy, spolky, ať jsou rázu výdělečného, všeužitečného, nebo dobročinného. Nevadí, že nejsou tu pohnutky ziskové a spekulativní; i humanitní ústavy jsou podrobeny příkazu zákona. Nemohou tedy ani sekundární lékaři býti vyloučeni ze zákona o osmihodinné práci. Opačné ustanovení jest nicotné a neplatí (§ 879 obč. zák.). I pouhou pohotovost upravuje v poměru ke skutečné práci (§ 7 č. 3 a 4) a předpisuje honorování. Pohotovost má jen ten význam, že pravidelná pracovní doba (8 hod.) může, jsou-li tu podmínky, býti prodloužena, ale čas k ní ustanovený musí býti honorován stejně jako práce přes čas. Zástupcové země byli sice názoru, že zákon o osmihodinné práci neplatí pro zemské nemocnice, avšak snaha i výsledek porad nesl se k tomu, že strava měla sekundárním lékařům býti poskytována za vícepráce, to jest práci mimo úřední hodiny, neboť

jimi v nemocnici nelze pro službu chorým práci obmeziti. Jest zcela lhostejné, pod jakým názvem byla honorována tato větší výkonnost, hlavní jest skutečné placení této větší práce. Ani ustanovením § 36 předpisů ze dne 2. prosince 1927 vydaných ve smyslu §§ 210 a 212 zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. nebyl zrušen zákon čís. 91/1918. V § 36 se uvádí, že nově stanovený plat nastupuje místo všech dosavadních stálých služebních požitků včetně mimořádných odměn a dosud poskytované stravy. Strava poskytovaná podle dekretu ze dne 5. prosince 1925 za vícepráce měla býti hrazena. Mohlo by se tedy mluvit o poškození žalobce, kdyby celkový součet nového platu byl nižší než dosavadní. Avšak dle výnosu žalované země ze dne 13. dubna 1929, pres 15—1417 obdržel žalobce místo 11.767 Kč 20 h nově 16.308 Kč po srážce náhrady za stravu 3.240 Kč, skutečně 13.068 Kč, resp. od 1. ledna 1927 skutečně 13.260 Kč. Bezplatná strava reprezentující práci přes čas nebyla žalobci skutečně odečítána účetnický, neboť pak by efektivně musely býti jeho příjmy nižší, nikoli vyšší, jak svrchu uvedeno. Byla tudíž práce vyšší výkonnosti nad osmihodinovou práci honorována při úhrnném stanovení platu podle § 36 respektováním všech dosavadních požitků, což patrně z číselného zvýšení příjmů, a nelze tedy spatřovati v úhradě za stravu porušení zákona, an součet příjmů podle § 36 př. jest vyšší než dosavadní plat, neboť úhrada stravy byla vyvážena vyššími příjmy. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalobce konal služby sekundárního lékaře v nemocnici žalované strany na základě dekretu mor. zemského výboru ze dne 5. prosince 1925. Moravský zemský výbor však upravil služební poměr ve schůzi ze dne 7. prosince 1927 se zpětnou platností od 1. ledna 1926. Žalobce konal služby sekundárního lékaře od 1. ledna 1926 do 31. prosince 1927, tedy po dvě léta. Za tato dvě léta mu tedy patřily zvýšené požitky podle nové úpravy. Právem uvádí žalovaná, že žalobci bylo volno buď žádati požitky podle dřívějšího stavu nebo žádati požitky podle nové úpravy. Avšak když se rozhodl žádati požitky podle nové úpravy, mohl žádati tyto požitky v takové míře a v takovém způsobu, jak je nová úprava určila. Nemohl přijmouti jen ustanovení pro sebe výhodná, kdežto ustanovení pro sebe nevýhodná odmítnouti. V § 10 řečených pravidel jest výslovně uvedeno, jak odvolací soud zjišťuje, že se pracovní doba sekundárních lékařů určuje podle potřeby služby. V § 15 jednajícím o služebním platu se praví, že sekundárním lékařům náleží odměna jako služební plat. Tento plat se podle tohoto paragrafu ustanovuje určitými částkami. V § 36 téže úpravy se praví, že služební plat těmito předpisy nově ustanovený nastupuje na místo všech dosavadních stálých služebních požitků včetně mimořádných odměn a dosud poskytované stravy. Správně-li se tato ustanovení vykládají, byla odměna stanovená v § 15 úpravy jako plat odměnou nejen za práci řádnou, nýbrž i za vícepráce, tedy za veškeré práce, které žalobce jako sekundární lékař konal a které byly s povahou jeho služby spojeny. Tato odměna by mu tedy příslušela, ať již konal práci po osm hodin denně neb i více, třeba i 93 hodin týdně. Žalobce tudíž dle této úpravy může žádati jako odměnu za své služby a práce jen plat stanovený v § 15 nové úpravy, který mu tak, jak jest nesporno, byl vypočítán a vyplacen jen ovšem po srážce za poskytova-

nou stravu. Tato srážka se stala podle ustanovení §§ 10, 15 a 36 pravidel právem, poněvadž zvláštní odměna za vícepráce dle nové úpravy mu nepříslušela. Podle staré úpravy příslušel mu plat a odměna za vícepráce, kterážto odměna záležela právě v poskytování stravy. Při převedení do nové úpravy bylo tedy potřebí odpočítati od platu nově upraveného starý plat a mimo to odměnu za vícepráce, tedy náhradu za stravu, která byla vypočtena na 270 Kč za měsíc. Výše této náhrady nebyla nepřiměřená, aspoň to žalovaný nevytýká. Vzhledem k tomu nestala se žalobci křivda, když nový plat byl mu vyplacen po srážce nejen dřívějšího platu, nýbrž i po srážce náhrady za poskytovanou stravu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podnětem k nové úpravě žalobcových požitků byl nesporně platový zákon ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n., zejména předpis § 212 zákona, vyslovující zásadu, že služební požitky a právní nároky zaměstnanců veřejnoprávních korporací a ústavů, na které se již vztahoval předpis § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n. — nesmějí přesahovati míru jednotlivých druhů platových a služebních práv a nároků státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních jakož i rodinných poměrů. V poměru k žalobci jest pokládati za stejnou, pokud se týče, rovnocennou kategorii, sekundárního lékaře v civilních státních ústavech léčebných a humanitních, jichž služební platové poměry byly upraveny podle zákonného příkazu, vysloveného v § 210 plat. zákona čís. 103/1926 sb. z. a n., vládním nařízením ze dne 17. března 1927, čís. 21 sb. z. a n., a s ustanoveními tohoto vládního nařízení shodují se doslovně i předpisy moravského zemského výboru ze dne 2. prosince 1927, pokud pro řešení tohoto sporu přicházejí v úvahu. Zejména vyslovuje se v § 10 předpisů zemského výboru stejné pravidlo jako v odst. 2 § 11 vlád. nař. čís. 21/1927 sb. z. a n., že se pracovní doba sekundárních lékařů určuje podle potřeby služby, a v § 15 předpisů zemského výboru jest doslovně jako v § 16 vlád. nař. čís. 21/1927 upravena jednotná odměna — služební plat — za konané služby a § 36 předpisů má obdobné ustanovení s § 50 vlád. nař., že služební plat nově stanovený nastupuje na místo všech dosavadních stálých služebních požitků, včetně mimořádných odměn a dosud poskytované stravy. § 36 v odstavci druhém předpisů zemského výboru přiznává dále v úplném souhlase s § 50 třetí odstavec vlád. nař. sekundárním lékařům t. zv. vyrovnávací přídavek, pokud by služební plat podle nové úpravy byl menší, než úhrn služebních požitků právě zmíněných (v odst. 1 § 36) ke dni 1. ledna 1926, a výslovně zdůrazňuje, že se při stanovení úhrnu dosavadních požitků hodnotí strava, která dosud lékaři příslušela, 270 Kč měsíčně. Podle výslovného ustanovení § 7 předpisů moravského zemského výboru jest služební poměr žalobcův soukromoprávní. Kdyby se v tomto případě vzhledem k povaze jeho služebního poměru přihlíželo i k ustanovením zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. byly — jak plyne ze shora již vzpomenutých předpisů, zejména § 36 — novou úpra-

vou služebního platu sekundárních lékařů, nastoupivšího na místo všech dosavadních stálých služebních požitků, včetně mimořádných odměn a dosud poskytované stravy odměněny jednotně, úhrnkově veškeré jejich služební úkony, počínajíc od 1. ledna 1926, tedy i práce přesahující osmihodinovou služební dobu ve smyslu zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 sb. z. a n., jichž přípustnost byla odůvodněna již povahou lékařské služby a nutnou potřebou lékařské pomoci i mimo osmihodinovou pracovní dobu (§ 11 odst. (2) vlád. nař. a § 10 předpisů zemského výboru). Dostalo se tedy žalobci v nově upravených vyšších požitcích od 1. ledna 1926 již i odměny za práce přes osmihodinovou dobu. Byla mu proto při stanovení nových služebních požitků právem odpočítána naturální odměna za tyto práce, zhodnocená peněžní částkou 270 Kč měsíčně (stejně jako u sekundárních lékařů státních civilních ústavů léčebných), neboť byla žalobci skutečně v době od 1. ledna 1926 ve stravě již plněna kromě služebního platu, a nové požitky nastoupily na místo všech dosavadních požitků, mimořádných odměn i dosud poskytované stravy. V souzené věci nelze řešiti právní otázky, týkající se jiných sekundárních lékařů, nýbrž bylo se omeziti jen na případ, o nějž jde. Žalobce, který novou úpravou získal na výši služebních požitků proti dřívějšímu stavu, nemá právní nárok, by mu při nové platové úpravě nebyla sražena odměna za práce přes čas, ježto by mu jinak tyto práce byly odměněny dvakrát (v obdržené již stravě a v penězích) a byla by tím porušena i zásada § 212 zákona čís. 103/1926 sb. z. a n., neboť by se mu dostalo úhrnné odměny vyšší, než sekundárním lékařům v civilních státních ústavech podle § 50 vl. nař. čís. 21/1927 sb. z. a n.

Čís. 11969.

Pro obchodníka, podepsavšího objednávku, jest závazným i ustanovení objednávky, že ústní nebo písemná ujednání v objednávce neuvedená nemají platnost.

Obchodní cestující není již sám sebou obchodním zmocněncem firmy, nýbrž jen, byl-li za obchodního zmocněnce ustanoven. Byl-li obchodní cestující oprávněn přijímati nabídky s platností pro firmu jen v určité formě, nemají ujednání nepojatá do objednacího lístku pro firmu platnost, pokud před přijetím nabídky uvedené v objednávce aneb současně s ní nedošla druhé strany.

(Rozh. ze dne 7. října 1932, Rv II 285/31.)

Žalující firma prodala žalovanému obchodníku váhu. Podle podmínek, jimž se žalovaný podpisem na objednávce podrobil, neměla zvláštní ujednání se zástupci a vůbec jakákoliv ústní nebo písemná ujednání, v objednacím listě neuvedená, platnosti. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny za váhu namítl žalovaný mimo jiné, že ujednal se zástupcem žalující firmy, že koupí váhu pod podmínkou, dá-li k tomu souhlas společník firmy M., jenž však prý ku koupi nesvolil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatel poukazuje k tomu, že svědek